

ATATÜRK DÖNEMİNDE KAYSERİ HALKEVİ VE FAALİYETLERİ (1932–1938)

Yard. Doç. Dr. Mustafa ŞANAL*

ÖZET

Halkevleri 19 Şubat 1932’de Cumhuriyet rejimini ve devrimleri halka götürmek amacıyla kurulmuş, 1932–1951 yılları arasındaki zaman diliminde toplumu Cumhuriyetin ortaya koymuş olduğu ilkeler doğrultusunda yetiştirme ve geliştirme yolunda önemli roller oynamış olan bir kültür kurumudur. Kayseri Halkevi, 24 Haziran 1932’de açılmış, 1932–1938 yılları arasında Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün de yoğun ilgisi ile cumhuriyetin temel ilkelerinin halka anlatılması ve halkın belirli konularda aydınlanması ve sosyalleşmesi açısından önemli hizmetlerde bulunmuştur. 1932–1938 yılları arasında Kayseri Halkevi "halkın evi" olma yolunda önemli adımlar atmış ve önemli hizmetlerde ve faaliyetlerde bulunmuştur. Kayseri Halkevi 11 Ağustos 1951 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 5830 nolu yasa ile Demokrat Parti tarafından kapatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halkevleri, Kayseri Halkevi, Atatürk İlke ve İnkılâpları

KAYSERİ PEOPLE’S HOUSE AND ITS ACTIVITIES DURING ATATURK’S PERIOD

ABSTRACT

Founded on 19 February 1932 to bring the Republican regime and revolution to the public. People’s Houses were cultural institutions which played important roles in educating the people in accordance with the principles of the Republic during the years 1932-1951. Kayseri People’s House was opened on 24 June 1932 and between the years 1932-1938 with the intensive care of Great Leader Ataturk conducted important tasks in expounding the principles of the Republic to the people and enlightening the people. Between the years 1932-1938 Kayseri People’s House took further steps in becoming the people’s house and conducted important services and activities. Kayseri People’s House was abolished by the Law numbered 5830 published on the 11 August 1951 dated Official Gazette by Democrat Party.

Key Words: People’s Houses, Kayseri People’s House, Atatürk’s Principals and Revolutions

* Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Öğretim Üyesi.

GİRİŞ

Halkevlerinin açılışına Cumhuriyet Halk Fırkasının 10 Mayıs-18 Mayıs 1931 tarihleri arasında yapılan III. Büyük Kongresi'nde karar verilmiş¹, bu karar gereğince Halkevleri 19 Şubat 1932'de Cumhuriyet rejimini ve devrimleri halka götürmek amacıyla kurulmuştur. Halkevleri 1932-1951 yılları arasındaki zaman diliminde toplumu Cumhuriyetin ortaya koymuş olduğu ilkeler doğrultusunda yetiştirme ve geliştirme yolunda önemli roller oynamış olan bir kültür kurumu olarak nitelendirilmektedir. 19 Şubat 1932'de 14 Halkevi'nin açılması ile başlayan gelişme, 1951'de 478 Halkevine ulaşmıştır. Halkevleri, 882 sayılı ve 11 Ağustos 1951 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 5830 nolu yasa ile Demokrat Parti tarafından kapatılmıştır².

Kayseri Halkevi, 24 Haziran 1932'de Antalya, Bilecik, Edirne, Gaziantep, Giresun, İçel, Kastamonu, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Ordu, Rize, Sinop, Şebinkarahisar, Tekirdağ, Trabzon, Yozgat, Van ve Zonguldak Halkevleri ile birlikte açılmıştır. Kayseri Halkevi ilk açıldığı ilk günden itibaren dokuz şubesini de faaliyet alanına sokmuştur. Ancak ilk zamanlarda kayıtlı üye bulma konusunda sıkıntılar yaşanmış, bu sıkıntıların giderilmesi için Kayseri Vilayet Gazetesi'ne "Halkevine Çağrı" başlığı altında ilanlar verilerek Halkevi'ne davette bulunulmuştur. Kayseri Halkevi ilk olarak eski Türk Ocağı binasında hizmete girmiş, yeni binasının inşası Mayıs 1941 tamamlanmış, 22 Şubat 1942'de de C.H.P. Müfettişi Agâh Sırrı Levend, Kayseri Milletvekilleri, Nâzmi Toker, A. Hilmi Kalaç, Suad Hayri Ürgüplü, Reşit Özsoy, Ömer Taşçıoğlu ve Kayseri Valisi Halil Aksoy'un katıldığı bir törenle hizmete açılmıştır. Kayseri Halkevi C.H.P. İl İdare Kurulu'nun 10.07.1950 tarihinde almış olduğu bir karar ile 01.08.1950 tarihinden itibaren faaliyetini durdurmuştur³. İşte bu çalışmada 1932-1950 yılları arasında faaliyet göstermiş alan Kayseri Halkevi tarafından Atatürk dö-

¹ Kadri Kaplan: "Halkevleri", Atatürk ve Halkevleri Atatürkçü Düşünce Üzerine Denemeler, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1974, s.131-141; Cemalettin Canlı: *Halksız ve İnsansız Bir Tarihin Halkevleri*, Halkevleri Yayınları, Sezai Ekinci Matbaası, Ankara 1999, s.81; Süleyman Ünüvar: *Gaziantep Halkevi ve Faaliyetleri*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:V, Sayı:1, Ocak-2002, s.259-285. Anıl,Çeçen, *Halkevleri*, Gündoğan Yayınları, Ankara 1990;Nihan Yüksekelen.:*Parti Devlet Bütünleşmesi*, Gelenek Yayıncılık, Kurtiş Matbaası, İstanbul 2002.

² Kayseri Halkevi, kuruluşu ve örgütsel yapısı ile hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Şanal, "Türk Kültür Tarihi İçerisinde Kayseri Halkevi ve Faaliyetleri (1932-1950)", *Millî Eğitim*, Sayı:161, 2004, s.37-60.

³ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.838.811.1,Dosya No: 5. Büro, s.9,11.

neminde (1932-1938) yapılan faaliyetlerin neler olduğu üzerinde durulmuş, yedi yıllık bir zaman dilimi içerisinde hangi sosyal, kültürel, eğitsel ve sportif vb. etkinliklerin yapıldığına alt başlıklar halinde yer verilmeye çalışılmıştır.

1932 Yılında Kayseri Halkevi'nin Faaliyetleri

30 Ağustos 1932'de “30 Ağustos Zafer Bayramı” Kayseri Halkevi'nde coşkun bir törenle kutlanmıştır. Halkevi'nin bahçesinde düzenlenen törene saat 16.00'da başlanmıştır. Önce kolordu bandosu tarafından istiklâl marşımız çalınmış, daha sonra Halkevi Başkanı ve Kayseri Milletvekili Reşit Bey tarafından bir konuşma yapılmıştır. Reşit Bey'in konuşmasından sonra Eczacı Hâzım Bey tarafından günün anlam ve önemini ifade eden bir konuşma daha yapılmıştır. Hâzım Bey'in veciz konuşmasından sonra toplantı, Ömer Bey'in “Dumlupınar Manzumesi”ni okuması ile son bulmuştur⁴. 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın yaratmış olduğu sevinç nedeniyle Halkevi Başkanı Reşit Bey ile dönemin Kayseri Belediye Başkanı Necmettin Bey tarafından Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e birer teşekkür telgrafı çekilmiştir. Atatürk, şahsına gösterilen teveccühlere, Reşit Bey ve Necmettin Bey'e göndermiş olduğu birer teşekkür telgrafı ile karşılık vermiştir. Ulu Önder, Halkevi Başkanı ve Kayseri Milletvekili Reşit Bey'e göndermiş olduğu telgrafta şu sözlere yer vermiştir:

“KAYSERİ HALKEVİ REİSİ, KAYSERİ MEBUSU REŞİT BEY”

Büyük ordumuzun düşmanı ana yurdunda yendiği, varlığımızı gösterdiği büyük günün yıl dönümünden dolayı hakkımda gösterdiğiniz çok temiz duygulardan sevindim. Teşekkür eder, hepinize uğurlar dilerim⁵”.

Halkevi İdare Heyeti'nin ilk açıldığı andan itibaren üzerinde önemle üzerinde durduğu konuların başında Halkevi'nde bir kütüphanenin teşkil edilmesi meselesi gelmiştir. Nitekim 18.07.1932 tarihinde Kayseri Belediye'sinin bahçesinde Halkevi Kütüphanesi ve okuma salonu açılmıştır. Kütüphane ve okuma salonunun her gün sabah saat 08.00–12.00 arası, öğleden sonra da 14.00–18.00 arası açık kalacağı, kütüphane ve okuma salonundan isteyen herkesin rahatlıkla yararlanabileceği açıklanmış, kütüpha-

⁴ *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 01.09.1932. Gazetenin bu nüshasında Eczacı Hazım Bey tarafından 30 Ağustos Zafer Bayramı münasebeti ile Halkevi'nin bahçesinde yapılan konuşmanın tam metni de bulunabilir.

⁵ *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 05.09.1932.

ne ve okuma salonuna kitap bağışında bulunmak isteyenlerin olabileceği düşüncesiyle gazetelere çeşitli ilanlar verilmiştir⁶.

Güzel Sanatlar Şubesi, 1932'nin Ekim ayının ilk günlerinden itibaren yoğun bir çalışma programı hazırlamıştır. Bu yoğun program ile amaçlanan hedef, halka doğu ve batı müziğini sevdirmektir. Halkevlerinin kuruluş amaçlarından birisinin halkı güzel sanatlar yolu ile eğitmek ve onları bir arada ortak bir amaç etrafında birleştirmek olduğu düşünülecek olursa, Güzel Sanatlar Şubesi'nin bu amacının doğruluğu kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Halkevi'nin Güzel Sanatlar Şubesi tarafından yürütülecek olan bu programın içeriğinde nelerin olduğu gazetelere verilen ilanlarla halka duyurulmuş ve halktan ilgilenenlerin katılımı istenmiştir⁷.

Kayseri Vilayet Gazetesi'nin 20.10.1932 tarih ve 698 sayılı nüshasından itibaren Halkevi'nin Köycüler Şubesi tarafından "Ziraî Öğütler" başlığı altında çiftçileri ve tarımla uğraşan herkesi ziraî bilgilerden yararlandırmak amacıyla birkaç ay devam eden bir yazı dizisine başlanmıştır.

29.10.1932'de Kayseri Halkevi'nde Cumhuriyet Bayramı halkın katılımıyla yapılan çeşitli tören, eğlence ve müsamereler ile coşkun bir şekilde kutlanmış, günün anlam ve önemini belirten çeşitli konuşmalara, güzel sözlere ve şiirlere yer verilmiştir⁸.

Kayseri Halkevi Başkanlığı tarafından Kayseri Vilayet Gazetesi'nin 01.12.1932 tarih ve 710 sayılı nüshasına bir ilan verilmiştir. İlanda Halkevi'nin düzenleyeceği çeşitli kurslar, gösteriler ve toplantıların neler olacağı hakkında halka basın-yayın yoluyla bilgi verilmeye çalışılmıştır. Bu ilanlara göre Halkevi'nin birkaç gün içerisinde ve 1933 yılının ilk ayı itibarı ile yapmayı düşündüğü faaliyetlerin programının şu şekilde olacağı açıklanmıştır:

– Halkevi salonunda Kayseri tarihine ait beş-altı bin yıllık izleri gösteren ve anlatan bir konferans dizisi. Bu konferansta yeni bulunan vesika ile eserlerin yanı sıra bazı eserlerin ve klişelerinin projeksiyon makinesi ile katılımcılara gösterilmesi,

⁶ a.g.g, 05.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 08.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 12.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 15.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 19.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 22.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 25.09.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 03.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 13.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 31.10.1932.

⁷ Kayseri Vilayet Gazetesi, 03.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 13.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 17.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 20.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 27.10.1932; Kayseri Vilayet Gazetesi, 31.10.1932.

⁸ Mustafa Şanal, "Kayseri Gazetesi'ne Göre Atatürk Döneminde Kayseri'de Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:17, 2004-2, s.119-130.

- Kayserili halk şairlerinin deyişlerinin saz eşliğinde söylenmesi.
- Okuma-yazma bilen vatandaşları medenî bilgiler konusunda aydınlatmak amacıyla Kışıkapı’da Hacı Mansur Mektebi’nde bir kursun açılması ve 3 Aralık 1932 Cumartesi akşamı başlayacak olan bu kursun kayıtlarının Cumartesi, Pazartesi ve Çarşamba akşamları saat 18.00-20.00 arası yapılması,
- Yine Halkevi binasında Fransızca, İngilizce ve Almanca lisanlarının ücretsiz olarak öğretileceği, bu amaçla Aralık 1932’nin ilk haftasında kayıtların yapılacağı bildirilmiştir⁹.

1932 yılının Aralık ayı, Kayseri Halkevi’nin düzenlemiş olduğu bir dizi konferans dizisine sahne olmuştur. Burada şu özellikle belirtilmelidir ki, Kayseri Halkevi İdare Heyeti, konferanslar düzenlemek yoluyla ilmî, iktisadî, ziraâ konularda halkı ve aydınları bilgilendirmeyi amaçlamıştır. Aralık ayında Halkevi’nde verilen konferanslar şunlar olmuştur:

- 13.12.1932 Saat:19.00’da “*Tasarruf ve İktisat Haftası*” münasebetiyle dönemin Kayseri Maarif Müdürü Hüsnü Bey tarafından verilen konferans.
- 15.12.1932 Perşembe günü Saat:19.00’da Yakup Bey tarafından “*Asrî Türk Genci ve Mefkûresi ve İctimaî Vazifelerimiz*” hakkında verilen konferans¹⁰.
- 16.12.1932 Cuma günü Saat:14.00’da Hazim Bey tarafından “*Tasarruf ve İktisat*” adıyla verilen konferans.
- 18.12.1932 Pazar günü Saat.19.00’da “*Tasarruf ve İktisat Haftası*” nedeniyle Neşet Bey tarafından verilen konferans¹¹.
- Cumhuriyet mektebi öğrencileri tarafından mektep himaye heyeti namına hazırlanan müsamere 22.12.1932 Perşembe akşamı saat 19.00’da Halkevi salonunda sahneye konulmuştur¹².
- 24.12.1932 Pazar gecesi Kayseri Lisesi’nin Fransızca Öğretmeni Kemalîttin Bey tarafından “*Kayseri Tarihinin Ehemmiyeti ve Bu Ahalinin İlk Sakinleri*” adında bir konferans verilmiştir.
- 29.12.1932 Perşembe günü saat 19:00’da Cumhuriyet Mektebi Müdürü A.Hilmi tarafından “*Yeni Ölçüler*” hakkında bir konferans verilmiştir¹³.

⁹ *Kayseri Vilayet Gazetesi*,01.12.1932.

¹⁰ *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 15.12.1932.(19.12.1932 Pazartesi günü Yakup Bey tarafından verileceği duyurulan konferans, bu tarihte verilmeyerek ileri bir tarihe tehir edilmiştir. *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 19.12.1932.

¹¹ *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 12.12.1932.

¹² *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 19.12.1932.

¹³ *Kayseri Vilayet Gazetesi*, 19.12.1932.

1933 Yılında Kayseri Halkevi'nin Faaliyetleri

1933 yılında Kayseri Halkevi'nin faal durumda olan 9 şubesi tarafından yapılan faaliyetler, “*Kayseri Halkevi Armağanı*” adıyla kitaplaştırılmıştır. Bu eser, Kayseri Halkevi tarafından çıkarılan ilk kitapçık olma niteliğini de taşımaktadır¹⁴. Kayseri Halkevi'nin 1933 yılında yapmış olduğu faaliyetler şunlar olmuştur:

Dil, Tarih, Edebiyat Şubesi: a- Yurdu halka tanıtmak, geçmiş ile bugün yaşayanların yaşam biçimleri arasındaki benzerlikleri ortaya çıkarmak, Cumhuriyet ve inkılâplarının kökleşmesini sağlamak, vatandaşlık duygularının yükselmesini temin etmek için çeşitli konferanslar düzenlemiştir.

b- Yazı dilimize ve edebiyatımıza girmeyen fakat halk arasında kullanılan 3149 kelime derlenmiş ve bu derlenen kelimeler ilgili makamlara bildirilmiştir.

c- Kayseri'nin eski düğün gelenekleri araştırılarak derlenmeye çalışılmıştır.

d- Kayseri tarihinin yazılması yönünde çeşitli faaliyetlerde bulunulmuş, bu amaçla Kayseri Vilayet Gazetesi'nde “Kayseri'de Etiler ve Eserleri” adıyla bir yazı dizisi yayınlanmış, “Erciyes Kayserisi ve Tarihine Bir Bakış” adlı bir çalışmanın tabına başlanmıştır.

e- Komite üyeleri tarafından bazı tarihi eserlerin yerlerinde tetkikleri yapılarak fotoğrafları çekilmiştir.

f- Halk şairlerinden bazılarının yaşayış ve eserleri hakkında konferanslar verilmiş, bu suretle halk şairlerini halka tanıtmak ve sevdirmek amaçlanmıştır¹⁵.

Güzel Sanatlar Şubesi: a- Haftanın belirli gün ve saatlerinde modern ve millî musîkî dersleri verilmiş ve bu derslerden verimli neticeler alınmıştır.

b- Halkevi'nde verilen müsamerelerin musîkî kısmını üzerine almış, çeşitli konserler verilmiştir.

c- Umumî toplantılarda ve müsamerelerde halkın bir ağızdan millî marşlar söylemesi temin edilmiş ve halkın bu yoldaki istidat ve melekelelerinin inkişâfına çalışılmıştır.

¹⁴ *Kayseri Halkevi Armağanı*, Kayseri Yeni Matbaa, 9 Birinciteşrin-1933, s.1-28.

¹⁵ *Kayseri Halkevi Armağanı*, Kayseri Yeni Matbaa, 9 Birinciteşrin-1933, s.11.

d- Halk arasında söylenmekte olan millî türkülerden bazılarının notaları tespit edilmiştir.

Gösteri Şubesi: a-İnkılâp fikir ve duygularının kökleşmesi için en kuvvetli vasıtalarından birisi olan temsillere ilgi ve kabiliyeti bulunan kadın ve erkek adaylar bir araya getirilmiş, genel merkezin gösterimine izin verdiği “*Akın, Beyaz Kahraman, Köy Muallimi, Mete, İnkılâp Çocukları, Mavi Yıldırım, İstiklâl*” piyesleri sahneye konulmuş, bayan öğretmenler de bu oyunlarda görev almıştır.

b- Gösteri Şubesi üyeleri tarafından yazılan “*Siper Faciası*” adlı oyun genel merkezin kabul ve müsaadesi üzerine ayrıca sahneye konulmuştur¹⁶.

Spor Şubesi: a-Gençliğin spor hareketlerine karşı olan temayül ve heveslerini kuvvetlendirmek, çevrede spor sevgisini uyandırmak ve bu sevgiyi kuvvetlendirmek için Kayseri’de bir spor kulübünün açılması temin edilmiştir.

b- Halkevi namına sporculara İstasyon Caddesi civarında açılan statta belirli zamanlarda maçlar yaptırılmış, Kayseri’de bulunan diğer spor kulüpleri ile de temasa geçilmiştir. Ayrıca Halkevi adına çıkartılan bir spor takımı ile Niğde sporcuları arasında Niğde’de maçlar düzenlenmiştir.

c- Avcılık, binicilik, atıcılık, güreş, kalkan oyunları gibi millî sporlar teşvik edilmiştir.

d- Erciyes dağına çeşitli gezi ve seyahatler tertip ve tanzim edilmiştir¹⁷.

İçtimâî Yardım Şubesi: a-Şefkat ve yardım kollarını çevresine uzatmış, yardıma muhtaç kimsesiz, yoksul kadın, çocuk ve ihtiyarların gıda ve elbise gibi çeşitli ihtiyaçları giderilmiştir.

b- Kayseri dışında diğer illerde bulunan hayır kurumları ile ilişki içersine girilerek çeşitli faaliyetlerde bulunulmuştur.

c- Köylerden gelen ve şehirde bulunan tedaviye muhtaç yüzlerce vatan-
daş tedavi kurumlarına yatırılmış, bir kısmının da ayakta tedavisi yaptırılmıştır.

d- İlkokulların sosyal yardım kollarının fakir ve kimsesiz çocukları koruma hususundaki faaliyetlerine yardımcı olunmuş, yüzlerce çocuk tedavi ettirilmiş, toplam 87 çocuğun giyecek ihtiyacı karşılanmıştır.

¹⁶ “Halkevlerinin 1933 Senesi Faaliyet Raporları Hülasaları”, s.52; Kayseri Halkevi Armağanı, s.15.

¹⁷ “Halkevlerinin 1933 Senesi Faaliyet Raporları Hülasaları”, s. 52; Kayseri Halkevi Armağanı, s.17.

Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi: a-Halkın fikrî seviyesini yükseltmek, onlara sıhhî ve içtimaî bilgiler kazandırmak ve okur-yazar sayısının artması için çeşitli faaliyetlerde bulunulmuştur. Bu amaçla İngilizce, Fransızca, Almanca lisan kurslarının yanısıra Türkçe, Yurtbilgisi, Sağlık Bilgisi, Hesap ve Ölçüler gibi faydalı dersler ile ilgili kurslar da açılmıştır.

b- Bu kurslarda başarılı olanlara, bütün şubelerin ortak katılımı ile düzenlenen törenlerle sertifikaları verilmiştir.

Kütüphane ve Neşriyat Şubesi: a-Halkın bilgisinin tezyini için bir kütüphane ve okuma salonu açılmış, Kayseri Vilayet Gazetesi aracılığı ile çeşitli yayınlarda bulunulmuştur.

b- Abone olunmak sureti ile kütüphaneye bazı gazete ve mecmuaların getirilmesi sağlanmıştır.

c- C.H.F'nin yayınlardan Hakimiyet-i Milliye Gazetesi, bakanlıkların eski ve yeni yayınları ile resmi gazete ve zabıt ceridelerinden yararlanılmıştır.

d- Kütüphanede bulunan eserlerin genel bir fihristi hazırlanmıştır.

Köycüler Şubesi: a-Köylülerimizin sıhhî, medenî gelişimlerine, sosyo-ekonomik durumlarının yükselmesine, köylü-şehirli arasındaki karşılıklı sevgi, saygı ve dayanışmanın artmasına çalışılmıştır. Bu amaçla Halkevi'nde yapılan müsamereler ve konserlere köylüler çağırılmış ve köylere çeşitli seyahatler düzenlenmiştir.

b- Şubenin tabii üyesi olan köy öğretmenleri aracılığı ile birçok köylü vatandaşımıza okuma-yazma öğretilmiştir.

c- Yazı bilmeyen köylülerin mektup ve dilekçeleri yazılmıştır.

d- Yardıma muhtaç köylülerden 461 kişinin ücretsiz olarak hastaneye yatırılması sağlanmıştır.

e- Köylerde bulunan harp ma"lûlleri ile şehit aile ve çocuklarının şehirdeki işleri takip edilerek onlara yardımcı olunmuştur.

f- Yardıma muhtaç asker aileleri ile toprak sahibi olup da topraklarını ekteiremeyenlerin tarlaları imece yoluyla ektilmiştir.

g- Suyu olmayan "İspile Köyü"ne sondaj aleti gönderilerek gerekli tetkikatın yapılması sağlanmıştır.

Müze ve Sergiler Şubesi: a-İl özel idaresi tarafından tesis edilen müzenin inkişâf ve zenginleşmesine, Kayseri ve civarındaki mevcut eski eserlerin en iyi şekilde muhafaza edilmesine çalışılmıştır.

b- Kayseri ve civarında bulunan kıymetli pek çok tarihi eserin müzeye nakledilmesi sağlanmış ve bu eserlerin fotoğrafları çekilmiştir.

c- Kayseri’de bulunan tarihi eserleri tanıtmak, eski eserlere olan ilgiyi arttırmak için Kayseri Vilayet Gazetesi aracılığı ile çeşitli makaleler yayınlanmış, mahallî tarihe ait konferanslar tertip edilmiş ve bu konferanslarda çeşitli eser ve vesikaların fotoğrafları projeksiyon makinesi ile gösterilmiştir.

d- Kayseri’de çok rastlanan ve tarihi kıymeti olan tezhipler, nakışlar, minyatürler, oymalar, çiniler gibi millî kültür eserleri ile eski kıyafetler, mendiller, kılıçlar, tüfekler, sedef, gümüş ve altın kakmalar gibi etnografik eserler, bilhassa Eti ve Selçuklu eserleri derlenmeye çalışılmıştır.

e- Yerli sanatları ve sanat sahiplerini halka tanıtmak amacıyla Halkevi binasında yerli malı sergisi açılmıştır.

1934 Yılında Kayseri Halkevi’nin Faaliyetleri

1934 yılında Halkevi İdare Heyeti, 1934 yılında 40 adet toplantı yapmış ve bu toplantılarda 207 karar almıştır¹⁸. 1934 yılında Kayseri Halkevi’nin toplam üye sayısı 1045 idi. Bu 1045 üyenin 25’i bayan üye 1020’i erkek üye idi¹⁹.

1934 yılının Haziran ayından itibaren Kayseri Halkevi, yaz aylarından yararlanmayı düşünerek yoğun bir konferans dizisine başlamıştır²⁰: 06.06.1934 tarihli Kayseri Vilayet Gazetesi’ne Halkevi Başkanlığı tarafından bir ilan verilmiştir. İlanda Halkevi’nde 10.09.1934 Pazartesi günü saat 20.00’da, 17.09.2003 Pazartesi günü saat 20.00’da, 24.09.1934 Pazartesi günü saat 20.00’da, 1 Teşrinievvel (Ekim) Pazartesi günü saat 20.00’da ve 8 Teşrinievvel (Ekim) Pazartesi günü saat 20.00’da müsamereli konferansların verileceği duyurulmuş fakat bu konferansların adları ile kimler tarafından verileceği açıklanmamıştır²¹. Yine 10.09.1934 tarihli Kayseri Vilayet Gazetesi’ne Halkevi Başkanlığı tarafından bir ilan verilmiş, bu ilanda da Halkevi Başkanlığı tarafından Halkevi’nde saat 20.00’da çok önem-

¹⁸ *Kayseri Halkevi Armağanı*, Sayı:3, Kayseri Yeni Matbaa, 29 Birinciteşrin 1934, s.49.

¹⁹ *Halkevlerinin 1934 Senesi Faaliyet Raporları Hulasası*, Ulus Basımevi, Ankara 1935, s.135.

²⁰ “*Halkevi Reisliğinden*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 04.06.1934; “*Halkevi Reisliğinden*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 11.06.1934; “*Halkevi Reisliğinden*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 18.06.1934; “*Halkevi Reisliğinden*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 21.06.1934; “*Halkevi Reisliğinden*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 25.06.1934; “*Halkevi Reisliğinden*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 28.06.1934.

²¹ “*Halkevi Reisliğinden*”, ”Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.09.1934.

li bir konferansın verileceği belirtilmiş, konferansın kim tarafından, hangi konuda verileceği açıklanmamıştır²².

25 Ekim 1934 Perşembe günü Halkevi'nde saat 20.00'da Tevfik Bey tarafından “*Cumhuriyet ve Millîyet Prensipleri*” adlı bir konferansın verileceği 22 Birinciteşrin (Ekim) 1934 tarihli Vilayet Gazetesi aracılığı ile Halkevi Başkanlığı tarafından verilen bir ilan ile duyurulmuştur²³. Yine aynı tarihli gazetede Halkevi'nde bazı günlerde parasız dersler verileceği de ifade edilmiştir. Cumartesi günleri akşam saat 20.00'da keman ile modern musikî dersleri, Pazar akşamları saat 20.00'da millî musikî, Pazartesi akşamları saat 20.00'da caz, Salı akşamları saat 20.00'de modern musikî, Çarşamba akşamları saat 20.00'da yine caz ve Cuma akşamları saat 20.00'da musikî nazarîyatı derslerinin verileceği belirtilmiştir²⁴.

1934 yılında Kayseri Halkevi'nin kütüphanesine;

a- Kütüphaneye günlük 5 gazete ve 10 dergi getirilmiştir.

b- Bir yıl içerisinde kütüphaneye 215 kitap ve 380 mecmua kazandırılmıştır.

c- Bir yıllık süre içerisinde 13315 okuyucu kütüphaneden yararlanmıştır²⁵.

1935 Yılında Kayseri Halkevi'nin Faaliyetleri

1935 yılında Kayseri Halkevi'nin ana hatlarıyla her bir şubesinin yapmış olduğu faaliyetler ile her bir şubenin kayıtlı üye sayısı şu şekilde olmuştur:

Dil, Tarih, Edebiyat Şubesi: 1935 yılında 25 halk şairine ait çeşitli parçalar derlenmiş, 200 resimli ve 20 formalık bir “*Kayseri Kılavuzu*” adlı kitapçık hazırlama yönünde gerekli hazırlıklara başlanmıştır. Bu şubenin 1935 yılının sonu itibarı ile 3 avukat, 1 doktor, 29 öğretmen, 20 esnaf, 24 işçi, 32 çiftçi, 7 güzel sanatlar uzmanı olmak üzere toplam 116 kayıtlı üyesi bulunmaktaydı ve bu üyelerin 5'i bayan 111'i erkek üye idi²⁶.

Güzel Sanatlar Şubesi: Bir bando takımı kurulmuş, ilgilenenlere çeşitli tür ve derecede musikî dersi verilmiştir. Bu şubenin 1935 yılda 19 öğret-

²² “*Halkevi Reisliğinden*”, “Kayseri Vilayet Gazetesi, 10.09.1934.

²³ “*Halkevi Reisliğinden*”, “Kayseri Vilayet Gazetesi, 22.09. 1934.

²⁴ “*Halkevi Reisliğinden*”, “Kayseri Vilayet Gazetesi, 22.09. 1934.

²⁵ *a.g.e.*, s.38-39.

²⁶ *Halkevlerinin 1935 Senesi Faaliyet Raporları Hülasası*, Ulus Basımevi, Ankara, 1936, s.70, 126-127.

men, 15 esnaf, 120 işçi, 41 çiftçi, 32 güzel sanatlar uzmanı olmak üzere toplam 247 üyesi bulunmaktaydı ve bu üyelerin 7'i bayan 240'ı erkek üye idi²⁷.

Gösteri Şubesi: Bir yıl içerisinde toplam 25 gösteri yapılmıştır. Bu gösterilerde halktan ilgilenenlere de çeşitli görevler verilmiştir. Bu şubenin 1935 yılında 14 öğretmen, 37 esnaf, 44 işçi, 18 çiftçi, 16 güzel sanatlar uzmanı olmak üzere toplam 129 kayıtlı üyesi bulunmaktaydı. Bu üyelerin 2'i bayan 127'si ise erkek üye idi²⁸.

Spor Şubesi: “Sümerspor Kulübü”nün kuruluşuna yardımcı olunmuştur. Halkevi'nin alanında jimnastik, boks, güreş dersleri verilmiştir. Kayseri'nin de bağlı bulunduğu bir spor bölgesinin kurulmasına yardımcı olunmuş, iki futbol maçı ve bir de atletizm yarışması (sokak koşusu) düzenlenmiştir. 1935 yılında bu şubenin 6 öğretmen, 15 esnaf, 102 işçi, 9 çiftçi, 14 güzel sanatlar uzmanı toplam 146 kayıtlı üyesi bulunmaktaydı. Bu üyelerin tamamını erkek üyeler oluşturmuştur²⁹.

İçtimaî (Sosyal) Yardım Şubesi: Toplam 90 yardıma muhtaç çocuk giydirilmiş, evi yıkıldığı için açıkta kalan iki ailenin evleri onartılmış, bir kimsesiz çocuğa süt anne tutulmuş, üç yoksulun masrafları karşılanarak memleketlerine gönderilmiş, hastalıklar ve zehirli gazlar ile ilgili iki konferans verilmiştir. Bu şubenin 1935 yılında 1 avukat, 6 doktor, 6 öğretmen, 34 esnaf, 25 işçi, 30 çiftçi, 20 güzel sanatlar uzmanı toplam 122 üyesi vardı. Bu üyelerin 4'ü bayan, 118'i erkek üye idi³⁰.

Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi: Bu şubenin üyeleri tarafından okuma-yazma kurslarının yanı sıra halkın genel kültürünü ve bilgisini arttıracak çeşitli kurslar açılmış, dersler ve konferanslar verilmiştir. 1935 yılında bu şubenin 33 öğretmen, 12 esnaf, 19 işçi, 2 çiftçi, 2 güzel sanatlar uzmanı toplam 68 üyesi bulunmaktaydı. Bu üyelerin 6'ı bayan geriye kalan 62'i ise erkek üye idi³¹.

Kütüphane ve Neşriyat Şubesi: 1935 yılı içerisinde bu şubenin üyeleri tarafından 3.100 cilt kitap, mecmua ve broşür toplanmıştır. Bu sene içe-

²⁷ a.g.e., s.70, 134-135.

²⁸ a.g.e., s.70, 142-143.

²⁹ a.g.e., s.70, 150-151.

³⁰ *Halkevlerinin 1935 Senesi Faaliyet Raporları Hülasesi*, Ulus Basımevi, Ankara, 1936, s.70, 158-159.

³¹ a.g.e., s.70, 166-167, 200-201.

risinde toplam 27.730 kişi Halkevi'nin kütüphanesinden yararlanmıştır. Kütüphane ve Neşriyat Şubesi'nin 1935 yılında 1 avukat, 16 öğretmen, 9 esnaf, 12 işçi, 2 çiftçi, 6 güzel sanatlar uzmanı toplam 46 üyesi bulunmaktaydı ve bu 46 üyenin 1'i bayan, 45'i erkek üye idi³².

Köycüler Şubesi: Bir köyde okuma evi açılmış, köylülere öğretmenler tarafından çeşitli konularda konferanslar verilmiştir. Bu şubenin 1935 yılında 2 avukat, 1 doktor, 9 öğretmen, 26 esnaf, 68 işçi, 45 çiftçi, 14 güzel sanatlar uzmanı toplam 165 üyesi vardı. Bu üyelerin tamamını erkek üyeler oluşturmaktaydı³³.

Müze ve Sergiler Şubesi: Bir vitrin müsabakası düzenlenmiş, eski eserler üzerine çeşitli konferanslar verilmiştir. Bu şubenin 1935 yılında 6 öğretmen, 19 esnaf, 35 işçi, 2 çiftçi, 7 güzel sanatlar uzmanı toplam 60 kayıtlı üyesi bulunmaktaydı. Bu üyelerin 2'si bayan, 58'i erkek üye idi³⁴.

01.01.1935-31.12.1935 tarihleri arasında Halkevi Yönetim Kurulu (İdare Heyeti) tarafından toplam 52 adet toplantı yapılmıştır. Bu toplantılara 485 kişi katılmıştır. Bu tarihler arasında komitelerin yapmış olduğu toplantı sayısı ise 162'dir. Bu toplantılara da 604 kişi iştirak etmiştir. Şubeler tarafından yapılan toplantıların sayısı ise 33'tür. Bu toplantılara ise toplam 2447 kişi katılmıştır³⁵.

1936 Yılında Kayseri Halkevi'nin Faaliyetleri

Kayseri Halkevi'nde 1936 yılının ilk aylarından itibaren faaliyetlere yoğun bir şekilde devam edilmiştir. 11.01.1936 Cumartesi akşamı Halkevi'nin Gösteri Şubesi üyeleri tarafından "*Etilenin Düğünü*" adlı piyes sahneye konulmuştur. Gösteriden evvel Halkevi Başkanı Avukat Naci Özsan tarafından Halkevi'nin 1935 yılında yapmış olduğu faaliyetler ile ilgili bir konuşma yapılmıştır³⁶.

1936 yılının Şubat ayının ikinci yarısı, Mart, Nisan ve Mayıs ayları Halkevi'nde verilen yoğun konferanslara tanıklık yapmıştır³⁷. Halkevi'nde yu-

³² a.g.e., s.70, 174-175.

³³ a.g.e., s.70, 182-183.

³⁴ a.g.e., s.70, 190-191.

³⁵ a.g.e., s.196-197.

³⁶ "*Halkevi'nde Bir Gösteri*", Kayseri Vilayet Gazetesi, 13 İkinci Kanun (Ocak) 1936, No:1019.

³⁷ "*Kayseri Halkevi Başkanlığından*", Kayseri Vilayet Gazetesi, 10.02.1936, No:1027; 13.02.1936, No:1028; 16.02.1936, No:1029; 20.02.1936, No:1030 ve gazetenin diğer nüshaları (Son ilan 04.05.1936 tarih ve 1049 nolu nüshada yayınlanmıştır.)

karıda verilen konferanslara ek olarak, Kayseri’ye herhangi bir görev için gelen üst düzey yetkililer de konferanslar vermişler, bu vesile ile şehrin aydın ve halk tabakası ile yakınlaşma ve kaynaşma imkanına kavuşmuşlardır. Örneğin 16.02.1936 pazar akşamı Esat Uras Kayseri’ye gelmiştir. Esat Bey, 18.02.1936 ve 19.02.1936 tarihinde “*İnkılâp ve İstiklâl*” konusunda Halkevi salonunda iki adet konferans vermiştir. Esat Uras, konferansında Türk inkılâbının, sosyal istiklâlimizin durumu ve içeriği ile bunların nasıl ve hangi yollardan kazanıldığına değinmiştir. Ayrıca Esat Uras ile birlikte Kayseri’deki spor faaliyetlerini incelemek üzere gelen Tekirdağ Milletvekili Rahmi Apa da Kayseri’de çeşitli etkinliklerde bulunmuştur. Her iki milletvekili 19.02.1936 Çarşamba günü faaliyetlerini tamamlayarak Kayseri’den ayrılmıştır³⁸.

07.06.1936 Pazar günü Halkevi üyeleri kalabalık bir grup ile birlikte Gesi Nahiyesi’ne gitmişlerdir. Kafileyi Gesi’de kalabalık bir halk kitlesi karşılamış, burada çeşitli etkinlikler yapıldıktan sonra akşam saat 19:00’da otomobillerle Kayseri’ye geri dönmüştür³⁹.

16.10.1936’da Halkevi Başkanı Naci Özsan tarafından C.H.P.Genel Sekreterliği’ne 44 sayılı bir dilekçe yazılmıştır. Dilekçede Manisa Milletvekili Kâzım Nami Duru tarafından çıkarılan “*Ekonomi Postası*” adlı derginin Halkevi’nin kütüphanesine düzenli aralıklarla geldiğinden bahsedilmiş ve Kayseri Halkevi adına dergiye abone olduğu için Parti Genel Sekreterliği’ne teşekkür eden ifadelere yer verilmiştir⁴⁰.

21.06.1936 tarihinde Kayseri Halkevi’nin ilk başkanı, Kayseri Milletvekili ve C.H.P. Kayseri İl Başkanı Reşit Özsoy’un parti başkanlığı görevinden ayrılmasının onuruna Halkevi tarafından bir şölen tertip edilmiştir. Şölene Kayseri Valisi ile Milletvekili Ahmet Hilmi Bey’in yanı sıra C.H.P. Kayseri İl Başkanlığı üyeleri katılmıştır⁴¹.

Halka açık bir sosyal kurum olma niteliği taşıyan Kayseri Halkevi’nde, 11.10.1936 Pazar günü saat 10:00’da Vehbi kızı Edibe Hanım ile Felsefe

³⁸ “*Halkevi’nde Verilen Konferanslar Heyecanla Dinlendi, Alkışlarla Karşılandı*”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 20.02.1936, No: 1030.

³⁹ “*Halkevi’nin Gesi Nahiyesine Bir Gezisi*”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 08.06.1936, No: 1059. (Gazetenin bu nüshasında öğretmen Hamdi Üçok tarafından okunan “Atatürk” adlı şiirin tamamı bulunabilir.)

⁴⁰ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.12.

⁴¹ “*Halkevi’nde Saylav Reşit Özsoy Onuruna Bir Şölen Verildi*”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 22.06.1936, No: 1063.

Öğretmeni Naci Altınok'un nişan törenleri tertip edilmiştir. Bu özelliği ile Halkevi'nin, o tarihlerde bugünkü öğretmen evlerinin görevini yerine getiren sosyal ve kültürel kurum olma niteliği taşıdığı söylenebilir⁴².

25.10.1936 Pazar günü Vali Adli Bayman'ın başkanlığında Tavlusun Köyü'ne gidilmiştir. Gezide köylünün sorun ve isteklerinin neler olduğu tespit edilmiş, hastalar ücretsiz olarak muayene edilmiş, çocuklara şekerlemeler dağıtılmıştır⁴³.

08.11.1936 Pazar günü 11 bayan 26 erkekten oluşan 37 kişilik Halkevi kafesi Vali Adli Bayman'ın nezaretinde "Germir Köyü"ne bir yaya köy gezisinde bulunmuştur⁴⁴. Bu gezide yapılan faaliyetler 1937 yılında Öğretmen Kâzım Özdoğan tarafından "*İl Bay Adli Bayman'ın Başkanlığı Altında Kayseri Halkevi'nin Tertip Ettiği Yaya Köy Gezileri Tetkik Notları: Seri:2 Germir Köyü*" adı ile kaleme alınmış, Kayseri Vilayet Matbaası tarafından Halkevi'nin bir yayını olarak basılmıştır. Basılan bu eserin beş nüshası 27.01.1937 yılında Vali Adli Bayman'ın bir üst yazısı ile C.H.P. Genel Sekreterliği'ne gönderilmiştir⁴⁵.

15.11.1936 Pazar günü Mimarşinan Köyü'ne gidilmiştir. Kafilede Vali Adli Bayman'ın yanı sıra Korgeneral Mümtaz Aktay, Halkevi Başkanı Naci Özsan, Halkevi'nin Köycüler Şubesi üyeleri ve sporcu gençlerden oluşan 41 kişilik bir grup yer almıştır⁴⁶. Halkevi'nin 15.11.1936 Pazar günü Mimarşinan Köyü'ne yapmış olduğu gezi ile ilgili olarak Vali Adli Bayman C.H.P. Genel Sekreterliği'ne 19.11.1936 tarihli ve 1046 sayılı bir rapor yazmış, raporunda gezi esnasında köyde ne tür faaliyetlerde bulunduğu maddeler halinde açıklamıştır⁴⁷. Vali Adli Bayman'ın bu raporu üzerine Nafi Atuf Kansu tarafından C.H.P. Kayseri İl Başkanlığı'na yazılan

⁴² "Halkevi'nde Nişan Töreni", Kayseri Vilayet Gazetesi, 12 Birinciteşrin (Ekim) 1936, No: 1095.

⁴³ Kâzım Özdoğan: "Tavlusun Köyü (Seri:1), Kayseri Vilayet Matbaası, Kayseri 1936, s.4.

⁴⁴ Kâzım Özdoğan: *Germir Köyü, Seri:2 (Kayseri Halkevi'nin Tertip Ettiği Yaya Köy Gezileri Tetkik Notlarıdır)*, Kayseri Vilayet Matbaası, Kayseri 1937, s.15.

⁴⁵ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2, Dosya No: 5. Büro, s.93-94.

⁴⁶ "Halkevi'nin Köy Gezileri", Kayseri Vilayet Gazetesi, 16 İkinciteşrin (Kasım) 1936, No: 1104. (Mimarşinan Köyü'nün tarihi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. "Mimarşinan Köyünde Bir Gün-I" Kayseri Vilayet Gazetesi, 23 İkinciteşrin (Kasım) 1936, No: 1106; "Mimarşinan Köyünde Bir Gün-II" Kayseri Vilayet Gazetesi, 26 İkinciteşrin (Kasım) 1936, No: 1107.

⁴⁷ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2, Dosya No: 5. Büro, s.121-122.

01.12.1936 tarihli ve 5-367 sayılı bir yazı ile Halkevi'nin 19.11.1936 tarihinde Mimarşinan Köyü'ne yapmış olduğu gezinin varsa fotoğraflarından birer kopyanın da gönderilmesi istenilmiştir⁴⁸. Nafi Atuf Kansu'nun bu yazısı üzerine 08.12.1936 tarihli ve 1096 sayılı bir yazı, Vali Adli Bayman tarafından yazılarak C.H.P. Genel Sekreterliği'ne gönderilmiş, bu yazı ile istenildiği üzere Mimarşinan Köyü'ne yapılan geziye ait fotoğraflardan birer örneğin gönderildiği belirtilmiştir⁴⁹.

22.11.1936 Pazar günü yine Vali Adli Bayman ve Korgeneral Mümtaz Aktay'ın da katılımı ile 12 bayan ve 23 erkekten oluşan 35 kişilik Halkevi kafilesi, Argıncık Köyü'ne gitmiş⁵⁰, burada çeşitli etkinlikler yapmıştır⁵¹.

29.11.1936 Pazar günü Halkevi kafilesi Talas'a karlı bir kış gününde yaya olarak gezi yapmıştır. Kafile Talas'ta da, her köy gezisinde olduğu gibi, köylüler ile konuşarak onların sorunlarını dinlemiş, çözülebilecek sorunların giderilmesi için ilgililere gerekli talimatlar verilmiştir. Kafilede yer alan doktor tarafından yoksul hastalar muayene edilmiş, tedavileri orada yapılmış, çocuklara çeşitli şekerlemeler dağıtılmıştır. Kafile, Talas'ta yapmış olduğu incelemeleri akşam vaktine kadar sürdürmüş, akşam tekrar Kayseri'ye dönmüştür. Gerek bu gezi ve gerekse Talas'ın tarihi ile ilgili bilgilerin yer aldığı bir eser Halkevi'nin bir yayını olarak 1938 yılında Kayseri Vilayet Matbaası tarafından basılmıştır⁵².

27.12.1936 Pazar günü Halkevi'nin Köycüler, Spor ve İctimaî Yardım Şubesi üyelerinden oluşan 29 kişilik bir kafile, Talas Nahiyesi'ne dört kilometre uzaklıkta olan Reşadiye Köyü'ne yaya olarak Vali Adli Bayman'ın başkanlığında gitmiştir⁵³.

21.02.1937 tarihinde halkevlerinin kuruluşunun on beşinci yıldönümü nedeniyle yapılan törende Halkevi Başkanı Naci Özsan, 1936 yılında Halkevi'nin yapmış olduğu faaliyetler hakkında dinleyenlere bilgi vermiştir.

⁴⁸Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2, Dosya No: 5. Büro, s.120.

⁴⁹Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2, Dosya No: 5. Büro, s.124.

⁵⁰“Köy Gezileri ve Faydaları”, “Mimarşinan Köyünde Bir Gün-I” Kayseri Vilayet Gazetesi, 23 İkinciteşrin (Kasım) 1936, No: 1106.

⁵¹“Argıncık köy Gezisi ve Haydar Bey Köşkü”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 26 İkinciteşrin (Kasım) 1936, No: 1107.

⁵²“Talas (Seri:5)”, Kayseri Vilayet Matbaası, Ankara 1938, s.52-77.

⁵³Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2, Dosya No: 5. Büro, s.114-116.

Naci Özsan'ın vermiş olduğu bilgilere göre Halkevi, ana hatlarıyla 1936 yılında şu faaliyetlerde bulunmuştur⁵⁴:

Dil, Tarih, Edebiyat Şubesi: Halk arasında söylenen öz Türkçe kelimeleri derlemek, halk türküleri ve folkloru ile uğraşmak, tarihi kıymeti bulunan eserleri bulup neşretmekle uğraşmıştır. Halk arasından toplanan sözler “*Kayseri Sözlüğü*” adı altında kitap haline getirilmiştir.

Güzel Sanatlar Şubesi: Türk müziğini halka dinleterek halkın müzik sevgisini temin edebilmek için çeşitli müzik kursları açılmıştır. Bir yıl içerisinde modern musiki, bando, caz ve millî sazlardan oluşan dört saz grubu oluşturulmuş ve bu haz heyetleri tarafından 1936 yılı içerisinde 33 konser verilmiştir.

Gösteri Şubesi: Bu şube tarafından 1936 yılı içerisinde toplam 17 temsil verilmiş, bu temsilleri izlemek üzere Halkevi'ne 14.607 kişi gelmiştir.

4- Spor Şubesi: Halkevi'nin bu şubesine mensup spor kulüpleri bir yıl içerisinde 40 maç yapmışlar ve çeşitli ödüller almışlardır.

İçtimaî Yardım Şubesi: Bir yıl içerisinde ihtiyaç sahibi yoksul aile, çocuk ve öğrencilere bağış yolu ile toplanılan 500 Lira kadar para yardımında bulunulmuştur.

6-Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi: Tahsil çağını kaçırdığı için okuma-yazma bilmeyen vatandaşlarımız için okuma-yazma kurslarının yanı sıra, dil, hesap, muhasebe, zehirli gazlardan korunma gibi çeşitli kurslar açılmıştır.

Kütüphane ve Yayınlar Şubesi: 4000 kadar kitabı bulunan Halkevi'nin kütüphanesi okuyucularına hizmet vermeye devam etmiş, bir sene içerisinde kütüphaneye 32.000'den fazla kişi gelmiştir.

Köycüler Şubesi: Köylülerle şehirliler arasındaki ilişki ve samimiyeti arttırmak, köylülerin sorunlarını ve isteklerini dinlemek ve köy hayatını tetkik etmek amacıyla sık sık köy gezilerine gidilmiş, bu gezilerde hastalar muayene edilerek ilaçları ücretsiz olarak temin edilmiştir.

Müze ve Sergiler Şubesi: Bir yıl içerisinde 60 kadar toplantı yapılmış, bu toplantılara 9970 kişi dinleyici olarak katılmıştır. 3 balo, 5 suare, ve 4 nişan ve nikah töreni yapılmıştır.

⁵⁴ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.95-97.

Kayseri Halkevi'nin 1936 yılında dil, edebiyat, folklor, tarihi tetkikler, halk türkülerinin derlenmesi konularında yapmış olduğu faaliyetlerden “1936 Yılında Halkevleri Nasıl Çalıştı” adlı eserde övgüyle bahsedilmiştir. Yine Gösteri Şubesi'nin vermiş olduğu müsamereler ve bu müsamerelerde oynanan piyeslerde elde edilen başarılar da övgüye layık görülmüştür⁵⁵.

1937 Yılında Kayseri Halkevi'nin Faaliyetleri

1937 yılında Kayseri Halkevi'nin Başkanı yine Naci Özsan idi ve dokuz şubesi de aktif olarak faaliyetlerine devam etmekteydi. 23.01.1937 Cumartesi gecesi Halkevi'nde iki haftada bir yapılacak olan aile toplantılarına başlanmıştır. Saat 20.00'da Halkevi salonunda yapılan bu toplantıya başta Vali Adli Bayman ve Korgeneral Mümtaz Aktay olmak üzere birçok aile katılmış, saat 24.00'a kadar toplantıya katılan ailelere güzel bir gece yaşatılmaya çalışılmıştır. Saat 23.00'dan sonra caz çalınmaya başlanmış ve geceye katılanlar dans etmişlerdir⁵⁶.

01.02.1937 Salı günü Millî Hatay Mitingi yapılmıştır. Mitinge Halkevi Başkanı Naci Özsan ve Halkevi'nin üyeleri de katılmıştır. Halkevi Başkanı Naci Özsan, mitingde bir konuşma yapmıştır⁵⁷. Halkevi Köycüler Şubesi Başkanı Fahri Tümer tarafından da günün anlam ve önemini belirttiği heyecanlı ve duygu yüklü bir konuşma daha yapılmıştır⁵⁸:

1937 yılının ilk aylarından itibaren Halkevi İdare Heyeti tarafından sinemanın halk eğitimi üzerine yapmış olduğu etkiden faydalanabilmek amacıyla o zamana kadar sinema görmemiş veya sinemayı bildiği halde sosyal ve mali yetersizlik nedeniyle sinemaya gidememiş bayanlara her on beş günde bir ücretsiz olarak sinema filmi gösterilmeye başlanmıştır. Halkevi salonuna film seyretmek için toplanan kadınlara film başlamadan önce Halkevi'nin bayan öğretmen üyeleri tarafından kadın sorunlarına dair konferanslar verilmesi kararlaştırılmıştır⁵⁹.

Yukarıda değinildiği gibi, her on beş günde yapılması kararlaştırılan aile toplantılarının ikincisi 06.02.1937 Cumartesi akşamı Halkevi salonunda

⁵⁵ 1936 Yılında Halkevleri Nasıl Çalıştı, Ulus Basımevi, Ankara 1937, s.5, 6, 10-12, 14.

⁵⁶ “Halkevi'nde Aile Toplantısı”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 25 İkincikanun (Ocak) 1937, No:1121.

⁵⁷ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.106-108.

⁵⁸ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.100-101.

⁵⁹ “Halkevimizin Güzel Bir Kararı” Kayseri Vilayet Gazetesi, 25 İkincikanun (Ocak) 1937, No:1121.

yapılmış, yine katılanlara eğlenceli bir gece yaşatılmıştır⁶⁰. Sinemanın halk üzerinde yapmış olduğu olumlu etkinin yapılan bu aile toplantılarında görülmesi üzerine Halkevi İdare Heyeti, Kayseri’de sinema görmemiş veya çeşitli etmenler nedeniyle sinemaya gidememiş kadınlara her on beş günde bir gündüzleri sinema göstermeyi kararlaştırmış ve bu amaçla her mahalleden 15’er kadının adlarının kartlara yazılarak bu kadınların film gösterisine mecburi gelmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece kadınlarımızın her konuda bilgi ve görgüsünün artırılması amaçlanmıştır⁶¹.

1937 yılının Mart ayından itibaren akşamları Halkevi’nde İngilizce, Fransızca, Almanca, Usul-ü Muhasebe ve Daktilo derslerinin verileceği belirtilerek, bu kurslara katılmak isteyenlerin Halkevi kalemine kayıtlarını yaptırmaları istenmiştir⁶².

Kayseri’de bulunan spor kulüplerinin gelişmesine yardımcı olmak amacıyla Halkevi tarafından 30.04.1937 Pazar günü düzenlenen futbol müsabakasını Erciyesspor Kulübü kazanmıştır. Erciyesspor’un kazandığı kupa nedeniyle Pazartesi gecesi Halkevi’nde, Kayseri’de bulunan diğer spor kulüplerinin temsilcilerinin de katıldığı bir çay ziyafeti verilmiştir. Ziyafete Halkevi İdare Heyeti üyeleri de katılmıştır. Erciyesspor Kulübü Başkanı Hüsnü İrkılata, Halkevi’nin Kayseri’deki yerli kulüplere yapmış olduğu yardımlar için bir teşekkür konuşması yapmış, Halkevi Başkanı Naci Özsan Bey’in spor kulüplerinin gelişmesi meselesine her şeyden daha çok önem verdiğini belirtmiştir. Avukat Naci Özsan ise Halkevi Başkanı olduğu sürece Kayseri’de bulunan spor kulüplerine yardımcı olmaya devam edeceği sözünü geceye katılanlara bir kez daha tekrarlamıştır. Böylece Halkevi’nin tertiple ettiği bu çay ziyafeti, Kayseri’de bulunan sporcu ve spor adamları arasında yardımlaşma ve kaynaşmanın artmasına yardımcı olmuştur⁶³.

Mart ayının ilk haftasında Kayseri’ye bir grup Dil, Tarih, Coğrafya öğrencisi ile gelmiş bulunan Arkeoloji Profesörü Oslen tarafından Halkevi’nin salonunda bir konferans verilmiştir. Prof. Dr. Oslen, yapmış olduğu konuşmada Cumhuriyetin ilanından itibaren 1937 yılına kadar Arkeoloji alanında yapılan faaliyetler hakkında bilgi vermiştir. Bu faaliyetler içerisinde Kayse-

⁶⁰ “Halkevi’nin Aile Toplantısı”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 08.02.1937, No:1125.

⁶¹ “Halkevimizin Bedava Sinema Gösterisi” Kayseri Vilayet Gazetesi, 11.02.1937, No:1126.

⁶² “Halkevi Başkanlığından” Kayseri Vilayet Gazetesi, 01.03.1937, No:1129.

⁶³ “Erciyesspor Kulübünün Çay Ziyafeti”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 04.03.1937, No:1130.

ri’de yapılan arkeoloji çalışmalarının neler olduğu ve arkeolojik eserler bakımından Kayseri’nin öneminin ne boyutta olduğunu açıklamıştır⁶⁴.

Halkevi’nin Güzel Sanatlar Şubesi üyelerinden Şapka ve Çiçek yapımı uzmanı Nebiye Hanım tarafından haftanın Cuma, Cumartesi ve Çarşamba günleri saat 10:00-13:00 arası yalnız bayanlara mahsus olmak üzere şapka ve çiçek yapımı kursu verileceği bildirilerek kayıtların 17.09.1937 tarihine kadar devam edeceği ve ilk dersin yine 17.03.1937 çarşamba günü yapılacağı açıklanmıştır⁶⁵.

Bir gelenek haline getirilen Halkevi aile toplantılarının bir diğeri 20 Mart 1937 Cumartesi akşamı yapılmıştır. Toplantı yine Halkevi salonunda tertiplenmiş ve Vali Adli Bayman, Halkevleri Müfettişi Behçet Kemal Çağlar’ın yanı sıra geniş bir aile kitlesi toplantıya iştirak etmiştir. Toplantıda Behçet Kemal Çağlar Bey’den bir konuşma yapması istenmiş, Behçet Kemal Çağlar de halkevleri üzerine bir konuşma yaparak Kayseri Halkevi’nin çalışmalarından duymuş olduğu memnuniyeti dile getirmiştir⁶⁶:

28.03.1937 tarihinde Halkevi ve Vali Adli Bayman’ın işbirliği ile organize edilen futbol maçları başlamıştır. Müsabakalara Demirspor, Uşakspor, Erciyesspor, Yılmazspor, Sümerspor kulüpleri katılmıştır. Bu kulüplerin birbirleri ile ne zaman maç yapacaklarını gösteren fikstürler çekilmiştir⁶⁷.

31.03.1937’de Mimarşinan’ın ölüm yıldönümü nedeniyle Halkevi’nde bir anma töreni yapılmıştır. Törende Mimarşinan’ın hayatı, şahsiyeti ve eserleri hakkında çeşitli konuşmalar yapılmıştır. Bu konuşmalardan birisini Dil Tarih, Edebiyat Şubesi üyelerinden öğretmen Kâzım Bey tarafından yapılmıştır. Kâzım Özdoğan konuşmasında Mimarşinan’ın hayatı, mesleki yaşamı ve eserleri hakkında dinleyicilere bilgi vermiştir⁶⁸.

21.04.1937’de Halkevi’nde Abdülhakhamit’in ölüm yıldönümü nedeniyle bir anma töreni yapılmıştır. Törende Hamit’in kişiliği, eserleri ve Türk Edebiyatındaki yerini belirten konuşmalar yapılmış, şiirlerinden örnekler okunmuştur⁶⁹:

⁶⁴ “İlmî Bir Konferans”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 08.03.1937, No:1131.

⁶⁵ “Halkevi Başkanlığından”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 12.03.1937, No:1132.

⁶⁶ “Halkevi Toplantısı”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 25.03.1937, No:1136.

⁶⁷ “Kayserispor Bölgesi Büyük Bir Enerji İle Faaliyete Başladı”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 29.03.1937, No:1137.

⁶⁸ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.98-99.

⁶⁹ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.81-92

01.05.1937 Cumartesi günü Halkevi'nde bir çiçek sergisi açılmıştır. Serginin açılışında Halkevi Başkanı bir konuşma yapmıştır. Halkevi Başkanı'nın konuşmasından sonra Halkevi Dershane ve Kurslar Şubesi Başkanı Sabri Bey tarafında da bir konuşma daha yapılmıştır⁷⁰.

Vali Adli Bayman ve Halkevi'nin Köycülük Şubesi'nin üyeleri ile şehrin önde gelen insanlarından oluşan bir grup, Talas Nahiyesi'nin Akçakaya Köyü'ne yaya olarak gitmiştir. Burada köylü ile köyün sorunları üzerine konuşulmuş, onların istekleri ve ihtiyaçlarının neler olduğu tespit edilmiştir. Köylülere ve öğrencilere Halkevi'nin armağanı olarak Atatürk'ün fotoğrafı ile çeşitli şekerlemeler dağıtılmıştır⁷¹.

1937 yılının ilk beş ayı sonunda Halkevi tarafından yapılan faaliyetlerden “*Ülkü*” dergisinde övgü dolu sözler ile bahsedilerek dergide şu sözlerle yer verilmiştir⁷²:

“...Her hafta her mahallenin kadınlarını film göstermek için davet ederek sinemanın başında ve arasında kısa ve özlü, yerli ağzı fakat garplı fikri ile telkinler yapmaya önem veriyorlar. Her Pazar köylüyü en iyi anlayan ve köy işleri ile en yakından ve en fazla salahiyetle ilgilenen insanlardan toplanan verimli bir heyetle köy gezilerini yapmaya devam ediyorlar; bundan sonra yaptıkları köy gezileri için daha esaslı, sıklığından ziyade derli toplu oluşuna ehemmiyet verilmiş broşürler neşrederek Kayseri köylerini bir bütün memlekete tanıtmaya çalışacaklardır....”

1936 yılından itibaren ilkokullarımızda uygulanmakta olan müfredat programlarının eksiklikleri ve karşılaşılan sorunların tespit edilmesi, ayrıca eğitim-öğretime ait konularda fikir alışverişinde bulunmak amacıyla Kayseri'de bulunan iki yüze yakın öğretmenin katılımı ile üç gün devam eden bir kongre yapılmıştır. 08.06.1937-10.06.1937 tarihleri arasında vukû bulan bu kongrede genç öğretmenler eğitim-öğretim faaliyetleri ile müfredat programının artı ve eksi yönleri üzerinde fikir yürütmüşlerdir. Halkevi İdare Heyeti bu yorucu çalışmalarından dolayı kongreye katılan öğretmenlere 11.06.1937 Cuma günü Halkevi'nde bir çay ziyafeti vermiştir⁷³.

⁷⁰ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.105.

⁷¹ “*Köy Kalkınması*”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 10.06.1937, No:1157.

⁷² *Ülkü*, Sayı:51, Cilt:9, Mayıs 1937, s.219-220.

⁷³ “*Vilayet Öğretmenlerinin Kongresi ve Halkevi'nin Çayı*” Kayseri Vilayet Gazetesi, 14.06.1937, No:1158.

13.06.1937 günü Halkevi üyeleri, Vali Adli Bayman'ın başkanlığında Talas Nahiyesi'nin Endürlük Köyü'ne gitmişlerdir. Burada çeşitli etkinliklerde bulunmuş ve tüm köylüye birer Atatürk fotoğrafı hediye edilerek çocuklara çeşitli şekerlemeler dağıtılmıştır⁷⁴. Ülkü dergisinin 53. sayısında Kayseri Halkevi'nin köylere yapmış olduğu bu tür gezilerin önemine ve faydalarına değinilmiş, Halkevi'nin bu tür faaliyetleri taktirle karşılanmıştır⁷⁵.

Her on beş günde bir yapılan aile toplantılarının bir diğeri de 12.06.1937 Cumartesi akşamı yapılmıştır. Toplantı yine Halkevi'nin salonunda düzenlenmiştir. Toplantıya İstiklâl Marşımızın okunması ile başlanmıştır. Sonra Halkevi'nin caz grubu tarafından çalınan parçalar eşliğinde çeşitli dans gösterileri yapılmıştır. Daha sonra Halkevi'nin musikî kolunun batı ve ulusal müzik grubu tarafından bir konser verilmiştir. Okunan millî türküler ve şarkılar gecenin zevkini bir kat daha artmıştır. Toplantıya hep bir ağızdan söylenen “Cumhuriyet Marşı” ile son verilmiştir⁷⁶.

22.06.1937 Pazartesi gününden itibaren Lisenin Müzik Öğretmeni Hikmet Bey tarafından verilecek batı müziği ve keman kursuna kayıtlarının başlayacağı duyurulmuş, derslerin her Pazar günü saat 10.00'da Halkevi'nde verileceği bildirilmiştir⁷⁷. Bu kurslara gösterilen ilginin fazla olması nedeniyle Pazar günü 10.00'da verileceği duyurulan kursa, Salı ve Cuma akşamları saat 20.00'da da devam edileceği açıklanmıştır⁷⁸.

30 Ağustos 1937 Pazartesi akşamı Halkevi'nde Zafer Bayramı şerefine bir gösteri düzenlenmiştir. Gösteriye Halkevi Başkanı Naci Özsan'ın konuşması ile başlanmıştır⁷⁹. Halkevi'nin Güzel Sanatlar Şubesi'ne bağlı gençlerin çaldıkları millî havalar, oynadıkları zeybekler eşliğinde geç vakte kadar eğlenilmiştir. Özellikle Gösteri Şubesi tarafından “*Tarih Utandı*” adlı bir piyesin sahneye konmuş olması, millî his ve duyguların bir kat daha artmasına yol açmıştır⁸⁰.

⁷⁴ “Endürlük Köyünün Kalkınması”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 14.06.1937, No:1158.

⁷⁵ Ülkü, Sayı:53, Cilt:9, Temmuz 1937, s.388.

⁷⁶ “Halkevi'nin Aile Toplantıları, Halkevi Başkanlığından”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 17.06.1937, No:1159.

⁷⁷ “Halkevi Başkanlığından”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 22.06.1937, No:1160.

⁷⁸ “Halkevi Başkanlığından”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 28.06.1937, No:1162.

⁷⁹ “Halkevi Başkanı Naci Özsan'ın 30 Ağustos Zafer Bayramında Söyledikleri Nutuk”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.09.1937, No:1181.

⁸⁰ “Halkevi'nde Müsamere”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.09.1937, No:1181.

1937 yılının Eylül ayının ilk haftasında Halkevi'nin Köycüler, Spor ve İçtimaî Yardım Şubesi üyeleri, doktorlar ve münevverlerden oluşan bir kafile Kıranardı Köyü'ne yaya olarak gitmiştir. Halkevi üyeler bu köyde de çeşitli faaliyetlerde bulunmuş, köylü çocuklara şeker ve her eve asılmak üzere Atatürk'ün birer resmini hediye etmişlerdir⁸¹.

Dil Bayramı'nın beşinci yıldönümü, 26.09.1937 Pazar akşamı saat 20:00'da yapılan bir tören ile Halkevi'nde kutlanmıştır. İlk olarak 18:00'da radyoda Türk Dil Kurumu adına verilen bir söylev dinlenmiştir. Sonra Halkevi Köycüler Şubesi Başkanı Fahri Tümer tarafından yapılan konuşmada dil bilimi üzerine yapılan çalışmaların her gün genişleyen bir ivme ile hız kazandığı belirtilmiştir⁸². Konuşmaların bitmesinden ve şiirlerin okunmasından sonra Güzel Sanatlar Şubesi tarafından çeşitli müzik parçaları çalınmış ve törene son verilmiştir⁸³.

08.11.1937 Pazartesi gününden itibaren Halkevi'nde halka motor bilgisi vermek ve motor kullanmayı öğretmek amacıyla motor kursu açılmıştır. Kurs, Pazartesi ve Çarşamba günleri akşam saat 19.00'da verilmiştir. Kursta 16-30 yaşlarında bulunan her vatandaş katılabilmektedir⁸⁴. 08.11.1937 tarihinde ücretsiz olarak vermeye başlanan bu kursa Halkevi Başkanı Naci Özsan'ın açılış konuşması ile başlanmıştır. Naci Özsan'ın konuşmasından sonra Öğretmen Kemalettin Işık tarafından da motor derslerinin önemi ve bu sırada motor bilgisinin kıymeti hakkında bir konuşma daha yapmıştır⁸⁵.

Halkevi tarafından halkın bilgisi ve görgüsünü arttırmak amacıyla verilen derslere Kasım ayında da devam edilmiştir. 09.11.1937 Salı günü saat 19:00'da Halkevi okuma salonunda İş Bankası Muhasebecisi Hayri Bey tarafından "*Hesap ve Usul-i Defteri*" dersi vermeye başlanmıştır. 14.11.1937 Cumartesi günü saat 15:00-17:00 arası Halkevi'nde Müzik Öğretmeni Cemil Kutnay tarafından gençlere keman dersleri vermeye başlanmıştır⁸⁶:

Halkevi'nin Köycüler, Spor ve İçtimaî Yardım Şubeleri üyeleri 21.11.1937 Pazar günü Vali Adli Bayman'ın başkanlığında 30 kişilik bir

⁸¹ "Kıranardı Köy Gezisi", Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.09.1937, No:1181.

⁸² Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.38.

⁸³ "Halkevi'nde Dil Bayramı Münasebetiyle Kutlama Töreni", Kayseri Vilayet Gazetesi, 27.09.1937, No:1187.

⁸⁴ "Halkevi Başkanlığından", Kayseri Vilayet Gazetesi 04 İkinciteşrin (Kasım) 1937, No:1189.

⁸⁵ "Halkevi Çalışmaları", Kayseri Vilayet Gazetesi 11 İkinciteşrin (Kasım) 1937, No:1190.

⁸⁶ "Halkevi Çalışmaları", Kayseri Vilayet Gazetesi 11 İkinciteşrin (Kasım) 1937, No:1190.

kafile ile Erkilet Nahiyesi'ne gitmiş, burada da çeşitli faaliyetlerde bulunmuşlardır⁸⁷.

12.12.1937 tarihinde Halkevi'nin Köycüler, Spor, İctimaî Yardım Şubesi üyelerinden müteşekkil 32 kişilik bir kafile Vali Adli Bayman'ın başkanlığında Kayseri'ye sekiz kilometre uzaklıkta bulunan Anbar Köyü'ne yaya olarak gitmiştir. Vali Adli Bayman 02.02.1938 tarih ve 95 sayılı C.H.P. Genel Sekreterliği'ne yazmış olduğu raporda, Halkevi kafilesi tarafından Anbar Köyü'nde yapılan faaliyetlerin neler olduğunu belirtmiştir⁸⁸.

19.12.1937 günü Halkevi'nin Köycüler, Spor ve İctimaî Yardım ile Dil, Edebiyat, Tarih Şubeleri üyelerinden oluşan 46 kişilik bir kafile, Vali Adli Bayman'ın nezaretinde Kayseri'ye 12 kilometre mesafede bulunan ve eski Kayseri'nin yerleşim merkezi olma niteliğini taşıyan Kaneş-Gültepe-Karahüyük Köyü'ne yaya olarak gitmiştir. Bu gezi ile ilgili izlenimler ve yapılan faaliyetler, Vali Adli Bayman tarafından C.H.P Genel Sekreterliği'ne yazılan 145 sayılı bir raporda açıklanmıştır⁸⁹:

01.07.1937 tarihi ile 31.12.1937 tarihleri arasında Halkevi'nin çalışmalarını gösteren 9 sayfalık rapor, 28.01.1938 tarihinde hazırlanarak C.H.P. Genel Sekreterliği'ne gönderilmiştir. Bu rapora göre Halkevi'nin her şubesinin yukarıdaki tarihler arasında yapmış olduğu faaliyetler ana hatlarıyla şunlar olmuştur⁹⁰:

Dil, Tarih, Edebiyat Şubesi: Halkın genel bilgisini yükseltmeye yarayan konferanslar verilmiş, inkılâplar ile ilgili çeşitli konuşmalar tertiplenmiştir. Atasözlerinin derlenmesi faaliyetine devam edilmiş, bu iş için ayrı bir komite kurulmuştur. Ayrıca Türk dilinin halk arasında yaşayan ve kullanılan gelen kelimeleri araştırılıp bu kelimelerin gençlere öğretilmesine çalışılmıştır. Kayseri'de bulunan harabeler, özellikle Eti harabeleri köy gezileri sırasında gezilip görülmüştür.

Güzel Sanatlar Şubesi: 1937 yılının son altı aylık zaman dilimi içerisinde 18 tane konser verilmiş, Gösteri Şubesi tarafından tertip edilen oyun-

⁸⁷ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.53-54.

⁸⁸ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.24-25.

⁸⁹ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.22-23.

⁹⁰ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.26-35.

lara iştirak edilmiştir. Ayrıca bu şubenin bando takımı tarafından millî bayramlarda bütün esnaf cemiyetlerinin başında bando çalınmıştır. Müziğe ilgi duyan gençlere bando, keman, mandolin ve nota dersleri vermek üzere çeşitli kurslar açılmış, bu kurslardan çok sayıda kişi yararlanmış.

Gösteri Şubesi: 1937 yılının son altı ayında toplam 12 tane temsil verilmiş ve bu temsilleri binlerce kişi izlemiştir. Köy gezilerine Köycüler Şubesi ile birlikte katılarak bu gezilerde köylülere ufak gösterilerde bulunulmuştur.

İçtimaî Yardım Şubesi: Yoksul kadınlara, yetimlere ve öğrencilere yardım etmek amacıyla 750 liralık bir para tanzim edilmiş ve bu paranın 200 lirası öğrenci yurdundaki yoksul öğrencilere ve diğer okullarda bulunan ihtiyaç sahibi öğrencilere, 550 lirası ise yoksul ailelere dağıtılmıştır. Köy gezilerine katılarak hastaların ilaçlarının ücretsiz olarak temin edilmesi sağlanmıştır. İşsiz gençlerin bölgede bulunan fabrikalarda çalışmaları ile bunların kalacak yer ve yeme-içme sorunları çözümlenmeye çalışılmıştır.

Köycüler Şubesi: Köy gezilerine devam edilmiştir. Her köy gezisine doktor ve sıhhiye memurları götürülerek köyde bulunan hastalar tedavi ettirilmiştir. Her köyün kültürel, sosyal, sağlık, ekonomik, tarihi durumları ile folkloru üzerinde incelemeler yapılmış ve her köy için ayrı ayrı broşürler çıkarılmaya çalışılmıştır. Köylülere onların anlayacağı bir dil ve üslupla inkılâp, istiklâl, hastalıklar ve korunma yolları, köy kooperatifçiliği, ürün ve hayvanların ıslah ve korunma yolları üzerine konferanslar verilmiş ve konuşmalar yapılmıştır. Köy gezilerine Güzel Sanatlar ile Gösteri Şubesi üyelerinin de katılımı sağlanarak köyde inkılâp ve istiklâl mevzularını konu edinen piyesler oynanmış ve köylülere bando ve ulusal sazlar eşliğinde güzel ve eğlenceli bir gün yaşatılması hedeflenmiştir.

Spor Şubesi: 3 kilometre mesafesinde iki kır koşusu düzenlenmiş, bu koşulara 50'den fazla sporcu katılmıştır. Yarışmada dereceye giren öğrencilere çeşitli ödüller verilmiştir. Kayseri'de bulunan spor kulüpleri arasında 2 defa voleybol müsabakası düzenlenmiş, dereceye giren takımlara ödüller verilmiştir. Yine bu spor kulüpleri arasında "*Halkevi Kupası*" maçları tertiplenerek birinci gelen takım ve sporculara çeşitli mükâfatlar verilmiştir. Ata sporu olan biniciliği teşvik etmek amacıyla muhtelif zamanlarda cirit oyunu müsabakaları düzenlenmiş, bu gaye ile halkın binicilik ve cirit sporuna sevgisi arttırılmaya çalışılmıştır. İki defa bisiklet yarışı düzenlenmiş, dereceye giren sporculara ödüller verilmiştir. Atletizm Bölge Müdürlüğü'nün yardımları ile kulüpler arasında atletizm bayramı tertiplenerek

merasim ve resmigeçit törenlerinden sonra 63 atletin katıldığı muhtelif yarışmalar düzenlenmiş ve bu koşullarda dereceye girenlere törenle ödülleri verilmiştir. Ayrıca yine ata sporlarından birisi olan güreş sporu ile yakından ilgilenilmiş, çeşitli güreş müsabakaları tertiplenerek çevre köylerden de bu müsabakalara güreş severlerin katılması sağlanmıştır.

Dershane ve Kurslar Şubesi: Bu şube tarafından gençlere motor konusunda bilgi vermek amacıyla “*motor*” kursları açılmıştır. Bu kurslar ile motorculuk ve motor kullanımı öğretilmiştir. Bu kursun sonunda başarılı olanlara belgeleri verilmiştir.

Kütüphane ve Yayınlar Şubesi: Kütüphanede bulunan eserlerin sayısı artırılmış ve gelen eserler demirbaş olarak kaydedilmiştir. 4 adet gazeteye abone olunmuş ve diğer halkevlerinden gelen mecmualar okuyucuların hizmetine sunulmuştur. Kütüphane sabah saat 08.00’den akşam saat 20.00’a kadar açık tutulmuştur. Ayrıca “*Erciyes*” adında Halkevi’nin yayın organı mahiyetinde bir derginin çıkarılması da kararlaştırılmıştır ve bu amaçla derginin kağıdı sipariş edilmiştir.

Müze ve Sergiler Şubesi: Köycüler Şubesi’nin tertip ettiği köy gezilerine iştirak edilerek köylerdeki tarihi eserler hakkında gerekli araştırma ve incelemeler yapılmıştır. Bu eserlerin muhafazası ve iyi korunması için köylülere gerekli talimatlar verilmiştir. Tasarruf ve yerli malları haftasında Halkevi’nde iki gösteri tertip edilmiş ve yerli malların değeri hakkında aynı hafta içerisinde müteaddit konferanslar tertiplenmiş ve şehirde yerli malları satan dükkânlar arasında vitrin yarışmasının yapılması için gerekli çalışmalara başlamıştır.

1938 Yılında Kayseri Halkevi’nin Faaliyetleri

23.01.1938 Pazar günü saat 15.00’da Halkevi’nin salonunda esnaftan (Manifaturacı) Tacettin Bey tarafından “*Kayseri’de Ticaret ve Sanat*” konulu bir konferans verilmiştir⁹¹:

11 Şubat 1938 Cuma akşamı Halkevi’nde Maraş’ın kurtuluş günü yıldönümü münasebetiyle bir tören yapılmıştır. Törene Lise Müdürü Haydar Niyazi Dikeçoğlu’nun konuşması ile başlamıştır. Sonra bizzat o yılları yaşamış olan Ferruh Akdamar ile Mensucat Fabrikası Veznedarı Atalay Bey-

⁹¹ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.55-57.

ler, yaşadıkları o acılı günlerden çeşitli örnekler vermişlerdir. Nihayet son sözü Sahir Uzel almış, o da Şahin Bey'in Maraş'ın savunulmasında göstermiş olduğu emsalsiz kahramanlık örneğine değinmiş ve toplantıya konuşmaların bitiminden sonra son verilmiştir⁹².

20.02.1938 tarihinde halkevlerinin açılışının altıncı yıldönümü nedeniyle Kayseri Halkevi'nde bir tören yapılmıştır. Törenin açılış konuşmasını Halkevi Başkanı Naci Özsan yapmıştır⁹³.

08.05.1938 tarihinde Halkevi'nin İctimaî Yardım ve Köycüler Şubesi Vali Adli Bayman'ın başkanlığında 63 kişilik bir ekip ile Himmetdede Nahiyesi'nin Yamula Köyü'ne kısmen yaya, kısmen atlı ve kısmen otomobille bir köy gezisi düzenlemiştir⁹⁴.

15.05.1938 tarihinde Halkevi'nin Köycüler, Spor ve İctimaî Yardım Şubesi üyelerinden oluşan 42 kişilik bir kabile Gesi Nahiyesi'nin Ağırnas Köyü'ne gitmiştir. Gesi Köyü'ne yapılan ziyaret ile ilgili olarak dönemin Kayseri Valisi ve C.H.P. İl Başkanı Adli Bayman tarafından Genel Merkeze bir rapor yazılmıştır⁹⁵:

1938 yılının ilk beş ayı sonunda Halkevi tarafından yapılan faaliyetlerin ne zaman, kim tarafından ve hangi konuda yapıldığı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir⁹⁶:

Tarihi	Günü	Saati	Konusu	Konferansı Veren
01.01.1938	Cumartesi	20.00	Riyaziye Tarihi	Lise Müdürü Haydar Niyazi
02.01.1938	Pazar	20.00	Üç Devrin Hülasası	Muhasebe Müdürü Ferruh Bey
08.01.1938	Cumartesi	15.00	Aile Toplantısı	-
09.01.1938	Pazar	15.00	Yunus Emre	Lise Öğretmeni Hayri Özdemir

⁹¹ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.55-57.

⁹² "Halkevi'nde Büyük Bir Toplantı Yapıldı", Kayseri Vilayet Gazetesi, 17.02.1938.

⁹³ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.58-62.

⁹⁴ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.1-2.

⁹⁵ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.3.

⁹⁶ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.52.

15.01.1938	Cumartesi	20.00	Tarih Kurultayı	Halkevi Başkanı Naci Özsan
16.01.1938	Pazar	15.00	Atasözleri Psikolojisi	Lise Öğretmeni Muhtar Erdemer
22.01.1938	Cumartesi	20.00	Aile Toplantısı	-
23.01.1938	Pazar	15.00	Kayseri’de Ticaret ve ve Sanat	Esnaf Tacettin Bey
29.01.1938	Cumartesi	20.00	Temsil	Gösteri Şubesi Tarafından
30.01.1938	Pazar	15.00	Kayseri Tarihi	Öğretmen Kâzım Özdoğan
05.02.1938	Cumartesi	20.00	Aile Toplantısı	-
06.02.1938	Pazar	15.00	Arzın Menşei	Lise öğretmeni Şükrü Baykal
12.02.1938	Cumartesi	20.00	Köycülük ve Köy Kalkınması	Öğretmen Fahri Tümer
13.02.1938	Pazar	20.00	İhtiyaçtan Eser	Öğretmen Fahri Uzun
19.02.1938	Cumartesi	20.00	Aile Toplantısı	-
20.02.1938	Pazar	14.20	Halkevlerinin Açılma Töreni	-
26.02.1938	Cumartesi	20.00	Temsil	Gösteri Şubesi Tarafından
27.02.1938	Pazar	15.00	Hastalıklar ve Tedavisi	Bez Fabrikasından Dr. Nedim Bey
05.03.1938	Cumartesi	20.00	Yabancı Dil Nasıl Öğrenilmeli	Lise Öğretmeni Lütfü Baykal
06.03.1938	Pazar	15.00	Muharebe Gazlarına Karşı	Kimyager Kemal Akdara
06.03.1938	Pazar	14.00	Halkevi Stadında Maç	-
12.03.1938	Cumartesi	20.00	Aile Toplantısı	-
13.03.1938	Pazar	20.00	Zehirli Gazlar	Lise Öğretmeni İbrahim Göver
13.03.1938	Pazar	09.00	Köy Gezileri	-
19.03.1938	Cumartesi	20.00	Hayvan Hastalıkları	Baytar Ferit Cankoçak
20.03.1938	Pazar	15.00	Ağaç Hastalıkları	Ziraat Müdürü M. Ali Aykort

20.03.1938	Pazar	14.00	Konser	Güzel Sanatlar Şubesi Tarafından
26.03.1938	Cumartesi	20.00	Aile Toplantısı	-
27.03.1938	Pazar	15.00	Cumhuriyet Adliyesi	Avukat Sait Azmi
27.03.1938	Pazar	09.00	Köy Gezileri	-
02.04.1938	Cumartesi	20.00	Temsil	Gösteri Şubesi Tarafından
03.04.1938	Pazar	20.00	Ahlâk ve Vicdan	Lise Öğretmeni Macit Altıok
03.04.1938	Pazar	14.00	Cirit Oyunu ve Spor Eğlenceleri	-
09.04.1938	Cumartesi	10.20	Mimarsinan Günü Tören ve Temsil	-
10.04.1938	Pazar	15.00	Musiki Terbiyesi	Lise Öğretmeni Hikmet Bora
10.04.1938	Pazar	14.00	Köy Gezisi, Güreş ve Konser	-
16.04.1938	Cumartesi	20.00	Bez Fabrikası ve Faydaları	Fabrika Müdürü Sadık Bey
17.04.1938	Pazar	09.00	Köy Gezisi	-
17.04.1938	Pazar	14.00	Cirit ve Spor Eğlenceleri	-
23.04.1938	Cumartesi	09.00	Çocuk Bayramı, Temsil, Kamutay Günü Töreni	-
24.04.1938	Pazar	09.00	Köy Gezileri	-
30.04.1938	Cumartesi	14.20	Çocuk Balosu ve Temsil	-
01.05.1938	Pazar	09.00	Bahar Bayramı	-
01.05.1938	Pazar	14.00	Güreş ve Cirit Oyunu	-
07.05.1938	Cumartesi	20.00	Temsil ve Konser	Güzel Sanatlar ve Gösteri Şubeleri
08.05.1938	Pazar	09.00	Köy Gezisi, Statta Spor Gösterileri	-
14.05.1938	Cumartesi	20.00	Spor ve Gençlik	Spor Komitesi Başkanı Nevzat Bey

19.05.1938	Perşembe	09.00	Gençlik ve Spor Bayramı	-
21.05.1938	Cumartesi	20.00	Sosyal Yardım	Sosyal Yardım Şubesi Üyesi Cavidan Hanım
28.05.1938	Cumartesi	20.00	Temsil	Gösteri Şubesi tarafından
29.05.1938	Pazar	14.00	Kayseri'ye Trenin İlk Geliş Töreni	-

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere Halkevi'nin 1938 yılının ilk beş ayında yoğun bir faaliyet programı takip ettiği söylenebilir. Ancak Halkevi bu beş aylık süre içerisinde sadece bu faaliyetler ile yetinmemiş, Halkevi'nde akşamları halka dönük kurslar da verilmiş ve verilmeye de devam edilmiştir. Bu kurslar şunlar olmuştur:

a- Her haftanın Pazartesi ve Perşembe günleri saat 19.00'da motor kursları,

b- Her haftanın Salı ve Cuma günleri saat 19.00'da hesap ve muhasebe kursları,

c- Her haftanın Cumartesi günü gündüz keman, mandolin ve piyano dersleri. Ayrıca haftanın bütün günleri akşamları bando ve caz dersleri de verilmiş ve bu derslerin verilmesine diğer aylarda da devam edilmiştir⁹⁷.

1938 yılının Ağustos ayının ilk haftasında Vali Adli Bayman'ın başkanlığında Halkevi'nin üyeleri "*Kaneş Harabeleri*"ne bir ziyarette bulunmuşlar ve harabelerle ilgili çeşitli inceleme-araştırma tetkikleri yapmışlardır. Harabelerin başında Halkevi Köycüler Şubesi Başkanı Fahri Tümer tarafından harabeler ile ilgili bir konuşma yapılmıştır. Fahri Tümer kafileye Kaneş Harabeleri hakkında tarihi bilgiler vermiştir⁹⁸.

Cumhuriyet Bayramı'nın on beşinci yıl dönümü nedeniyle, 28, 29 ve 30 Ekim 1938 tarihinde Kayseri'de çeşitli törenler yapılmıştır. Bu törenlere

⁹⁷ Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi, Belge No:409.1.837.810.2,Dosya No: 5. Büro, s.52.

⁹⁸ Fahri Tümer'in Kaneş Harabeleri ilgili olarak yapmış olduğu konuşmanın tam metni için bkz. "*Kaneş Harabelerinde Halkevi Köycüler Şubesi Başkanı Fahri Tümer'in Köylüye Verdiği Konferans*", Kayseri Vilayet Gazetesi, 11.08.1938, No: 1265; Kayseri Vilayet Gazetesi, 15.08.1938, No: 1266.

her zaman olduğu gibi Halkevi de iştirak etmiş, çeşitli eğlenceler ve fener alayı gösterisi düzenlenmiştir⁹⁹.

4 Aralık 1938 Pazar gecesinden itibaren Halkevi tarafından haftalık konferans serisine başlanmıştır. İlk konferans, “Türk İnkılâbı” konusu üzerine Müze ve Sergiler Şubesi üyelerinden Naci Kum tarafından verilmiştir. Naci Kum’un konferansından önce Halkevi Başkanı Naci Özsan tarafından Halkevi’nin yeni çalışma döneminin bu geceden itibaren başlaması nedeniyle bir konuşma yapılmıştır. Naci Özsan, Türk inkılâbının yaratıcısı Atatürk’ün önünde saygı ile eğildiğini belirtmiş ve herkesi onun aziz ruhu için bir dakikalık saygı duruşuna davet etmiştir. Naci Özsan’ın konuşmasından sonra Naci Kum tarafından, yukarıda da belirtildiği üzere, “*Türk İnkılâbı*” adlı bir konferans verilmiştir. Konferanstan sonra Mehmet Karaca tarafından, çeşitli mersiyeler ve şiirler okunmuştur¹⁰⁰.

1938 yılında Halkevi tarafından yapılan faaliyetlerin neler olduğu 19 Şubat 1938 tarihinde Halkevi Başkanı Naci Özsan tarafından halkevlerinin kuruluşunun yedinci yıl dönümü münasebetiyle yapılan konuşmada genel hatları ile belirtilmiştir. Bu faaliyetler şunlardır:

Dil, Tarih, Edebiyat Şubesi: Bir sene içerisinde 56 konferans verilmiştir. Bu konferansları dinlemek üzere 34.140 kişi Halkevi’ne gelmiştir. Dilimizin yabancı kelimelerden arındırılması için yapılan çalışmalara destek verilmiştir. Halk türkülerinin derlenmesine ve çeşitli folklorik çalışmaların yapılmasına olanak sağlanmıştır.

Güzel Sanatlar Şubesi: Modern musiki, bando, caz ve millî sazlardan oluşan dört ayrı saz heyeti kurulmuştur. Bu sazlarda verilen konserlerin sayısı 34’e ulaşmıştır. Bu konserleri dinlemek üzere 22.688 kişi Halkevi’ne gelmiştir.

Gösteri Şubesi: Bu şubenin 1938 yılı içerisinde vermiş olduğu temsilin sayısı 29’a ulaşmıştır. Bu gösterileri toplam 19.434 kişi izlemiştir. Bu şubenin 1938’de yapmış olduğu faaliyetlerden Behçet Kemal Çağlar tarafından “Ülkü”de yazılan bir yazıda övgüyle bahsedilmiştir¹⁰¹.

Spor Şubesi: Halkevi’nin bu şubesi tarafından o vakte kadar dört spor kulübünün kurulmasına yardımcı olunmuştur. Bu spor kulüpleri arasında

⁹⁹“Cumhuriyet Bayramının On Beşinci Yıldönümü Kutlama Programı”, Kayseri Vilayet Gazetesi, 27 Birinciteşrin (Ekim) 1938, No:1286.

¹⁰⁰“Halkevimiz Kış Mevsimi Programını Tatbika Başladı”, Kayseri Vilayet Gazetesi, Aralık 1938.

¹⁰¹ Halkevlerinde Göze Çarpan Çalışmalar ve Beliren Değerler, Ülkü, Sayı.68, Cilt:12, s.183.

bir yıl içinde 36 maç yapılmış ve sporculara çeşitli ödüller verilmiştir.

İçtimaî Yardım Şubesi: 356 yoksul öğrencinin elbise ihtiyacı karşılanmış, ihtiyaç sahiplerine 750 liraya kadar varan nakdî yardımda bulunulmuştur.

Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi: Öğrenim çağını geçirdiği için temel konular üzerine bilgi eksikliği çeken vatandaşlara yönelik parasız dersler ve kurslar açılmıştır. Bu derslere ve kurslara 150 kişi devam ederek okuma-yazma öğrenmişlerdir.

Kütüphane ve Yayınlar Şubesi: 1938 yılında Halkevi'nin kütüphanesindeki kitap sayısı 4000 cilde ulaşmıştır. Bu kitaplardan faydalanılabilmesi için gece gündüz kütüphanenin kapısı isteyen herkese açılmıştır. Bir yıl içerisinde 34.491 okuyucu kütüphaneden istifade etmiştir. Halkevi'nin yayın organı olan "Erciyes" dergisi Cumhuriyetin on beşinci yıl dönümü nedeniyle özel sayı olarak çıkarılmıştır. Halkevi kütüphanesi 1938'li yıllarda Kayseri'de bulunan kütüphanelerin en zenginlerinden birisi olmuştur¹⁰².

Köycüler Şubesi: Köylerle-kentler arasındaki sosyal, iktisadi ve kültürel ilişki ve samimiyeti arttırmak ve köylülerin sorunlarını yerinde dinlemek amacıyla sık sık yaya-köy gezileri yapılmıştır. Bu gezilerde hastalar ücretsiz olarak tedavi edilmiş ve hastaların ilaçları yine ücretsiz olarak verilmiştir. Bir yıllık süre içerisinde toplam 19 köy ziyaret edilmiştir.

Müze ve Sergiler Şubesi: 1938 yılında çeşitli konularda bu şubenin üyeleri tarafından toplam 56 konferans verilmiştir. Ayrıca ilmi ve meslekî meselelerin görüşülüp tartışıldığı 28 toplantı düzenlenmiş, 5 kişinin nişan ve nikah törenleri Halkevi'nin salonunda yapılmıştır. Ayrıca toplam 8 adet balo ve çaylı dans toplantısı tertiplenmiştir. Tüm bu toplantı, şölen ve konferansları bir yıl içerisinde 65.000 kişiye yakın izleyici takip etmiştir¹⁰³.

SONUÇ

19 Şubat 1932'de Cumhuriyet rejimini ve devrimleri halka götürmek amacıyla kurulan, 1932-1951 yılları arasındaki zaman dilimi içerisinde toplumu Cumhuriyetin ortaya koymuş olduğu ilkeler doğrultusunda yetiştir-

¹⁰² Kâzım Özdoğan: *Kayseri Tarihi* (Birinci Cilt), Kayseri 1938, s.110.

¹⁰³ "Halkevlerinin Açılışının Yedinci Yıl Dönümü Münasebetiyle Halkevimiz Başkanı Bay Naci Özsan Tarafından Verilen Söylev", Kayseri Vilayet Gazetesi, 02.03.1939, No: 1316; Kayseri Vilayet Gazetesi, 06.03.1939, No: 1317; Kayseri Vilayet Gazetesi, 09.03.1939, No: 1318.

me ve geliştirme yolunda önemli roller oynayan olan bir kültür kurumu olma niteliği taşıyan Kayseri Halkevi, 1932-1950 yılları arasında Kayseri’de önemli kültürel, sosyal, eğitsel, sportif vb, faaliyetlerde bulunmuş, yukarıda belirtilen zaman dilimi içerisinde önemli bir kültür merkezi haline gelmiştir. Özellikle 1932-1938 yılları arasında Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün de yoğun ilgisi ile cumhuriyetin temel ilkelerinin halka anlatılması ve halkın belirli konularda aydınlanması ve sosyalleşmesi açısından önemli hizmetlerde bulunmuştur. Gerek düzenlenen okuma-yazma kursları, dil kursları, el işi kursları ve gerekse de milli bayramlarda yapılan faaliyetler ile halkın milli değerlere sahip çıkma ve milli bayramlara içtenlikle katılmaları sağlanmaya çalışılmış, 1932-1938 yılları arasında Kayseri Halkevi “*halkın evi*” olma yolunda önemli adımlar kat etmiş ve önemli hizmetlerde ve faaliyetlerde bulunmuştur.